

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 19 D'AGOST DE 1910

Núm. 1651 ————— ANY XXXII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

POESIA RURAL

—«Han segat tot el dia... A la nit sembraran...» Vetaqui un tema bonic pera l'oda que vui enviar als Jocs de Vilacalda...

Llegir...

Responent a la campanya d'alguns estudiosos joves barcelonins que demanen, ab gran clam: *llibres!*, el diputat per Barcelona don Lluís de Zulueta, també jove y estudiós, està gestionant la concessió per l'Estat d'una gran Biblioteca moderna a Barcelona. Les gestions van per bon camí, essent d'esperar que la petició dels joves aludits sigui atesa molt més aviat de lo que ells mateixos podien creure.

Benvinguts els llibres, quan vinguin! La nova Biblioteca no quedarà reduïda a la vistositat decorativa de les altes y llargues armariades de volums oferint els seus llocs a la ràpida ullada dels visitants de passada; no quedaran, els llibres que vinguin, en la virginitat de les fulles sense tallar, en la foscor continua dels volums no oberts. Per sort de Barcelona, per sort de Catalunya, existeix avui aquí un nucli de joves ab afició a l'estudi, ab aptituds, ab entusiasmes, ab nobles y santes ambicions. Aquet clam del jovent intel·lectual que demana llibres podrà donar motiu a les facils ironies dels que escriuen y no llegeixen, però es una bona senyal, un bon símptoma pera'l progrés de la nostra terra.

No fa pas gaires dies que'l brillant escriptor Marcell Domingo ens deia en una carta particular, ab profunda tristesa: «A Barcelona no's llegeix». Y es veritat: aquí no's llegeix ni en una centèsima part de lo que caldria. No's llegeix, o's llegeix molt poc, que ve a esser lo mateix. Aquí ont hi ha tants *Foments*, desde'l del Treball Nacional al de la Sardana, ab forsa més raó hauria d'haverhi un *Foment de la Lectura*. Y no llegintse, està clar que manca aquella general cultura que existeix en les més avensades nacions. Avui, qui no llegeix es un ignorant. Pera dirse ab motiu persona ilustrada, pera intervenir dignament en els quotidians debats de la política, de la economia, de la sociologia, de les ciències naturals, de l'art, etc., s'ha de llegir, s'ha de llegir molt, a fi de posarse al corrent de l'estat de les múltiples y diverses qüestions que interessin o agiten l'humanitat dels nostres dies. Un politic, un economista, un metge, un quimic, etc., que no esmersen d'una a dues hores diaries en llegir, no poden pas esser ni un bon politic, ni un bon economista, ni un bon metge, ni un bon quimic... Els progressos de la ciencia moderna marxen ab una velocitat accelerada, y qui's descuida una mica se queda lamentablement endarrerit.

Ja veieu si es grós el mal de no llegir. D'aquet mal se'n pateix massa en el nostre país. En pateix, no ja solament la gran massa popular, lo que se'n diu el vulgus indocte, al qual encara escasseja més el pa espiritual que'l pa de farina; sinó també les classes anomenades altes, les persones que, per la seva carrera o per la seva posició, haurien d'esser ilustrades. Y es totjust en aquestes classes ont se nota més el mal de què parlem.

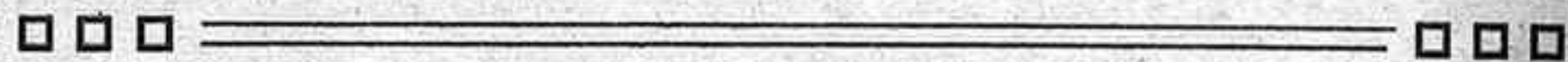
Entre'ls politics, especialment, hi ha una manca de cultura que esparvera, deguda, en primer lloc, a la poca o nula afició a la lectura. No ja entre'ls soldats de fila, o entre'ls caporals y sergents de barri o de comitè, sinó entre'ls prohoms, entre'ls capdavanters, hi trobareu aquesta llastimosa manca de cultura. Un politic de representació té'l dever de posseir una cultura general y d'estar al corrent del moviment d'idees en tot el món y de la situació de les qüestions polítiques, econòmiques y sociològiques. Doncs be: la gran majoria dels nostres politics de cert nom està, en quant a cultura, a l'alsada d'un secretari de poble, y gracies. No saben més que un xic de política menuda local. Guardeuvos be de parlar ab ells de cap qüestió sociològica, de cap qüestió internacional, de cap problema d'idees: no'n saben absolutament res, y's creuen que no val la pena de saberho.

El nostre politic típic es un home que parla molt, escriu poc y no llegeix gens. Pera ell, esser orador es el tot. Si té trassa en modular la veu, en moure'ls brassos y en confeccionar parrafades sonores y efectistes, ja se'l considera com home eminent. No hi vol dir res que la seva oratoria sigui buida d'idees, y que tota ella se'n vagi en fullaraca retòrica o lírica. Pera alabar a un politic se diu: «Parla molt be». Quasi mai sentim dir: «Pensa molt be», o, «Sab molt».

En els nostres temps la cultura s'adquireix, principalment, llegint. Una ciutat sense llibres es una ciutat ignorant. En aquet punt, lo pitjor es ignorar la propia ignorancia. Fem de manera, els barcelonins, que'ls catalans no caiguem en aquesta agravació del mal. Reconeguem l'endarreriment de la nostra cultura, y treballem ab noble afany pera guanyar el temps perdut. La cultura es, pera la prosperitat de les modernes nacions, una cosa tan necessaria com la riquesa y com la forsa material.

Benvinguts, els llibres que vinguin! La Biblioteca moderna que s'està gestionant pera Barcelona ens prestarà un gran servei. Ajudarà a formar una joventut veritablement culta, veritablement ilustrada, que despertarà l'emulació del saber y l'afició a la lectura, avergonyint al mateix temps an aquesta deplorable generació d'homes que no llegeixen y que viuen ignorant la propia ignorancia.

WIFRED

Ordenances en mà

Acabo de tenir una sorpresa. La sorpresa de llegir en un diari una gazetilla que comensa ab aquestes inesperades paraules:

«Con arreglo a lo que disponen las Ordenanzas municipales, el Alcalde ha mandado que...»

¿De manera que encara tenim Ordenances municipals, y en virtut de lo que en elles se determina encara l'Alcalde dicta disposicions?

Si haig de parlar ab sinceritat, no m'ho creia. Veig cada dia tantes innovacions y tantes coses rares, que estava plenament convensut de que, escombrades pel vent de la reforma, de les pobres Ordenances municipals ja feia temps que no se'n cantava gall ni gallina.

Ja que, doncs, existeixen; ja que encara estan en vigor y fins serveixen pera que l'Alcalde mani y ordeni, crec que també jo puc posarme baix la seva ombra protectora y exigir, com a ciutadà barceloní, el seu exacte compliment.

¿De què's tracta?... Ara ho anem a veure.

Faltant obertament al article 20 de les referides Ordenances, en que's prohibeix *molestar a los demás con música, especialmente de noche*, resulta que en qüestió de quinze dies s'han donat al meu carrer la friolera de tres balls de nit.

¡Y fins a quina hora!...

«Desde las 11 de la noche en adelante—diu l'article 308—se prohibe el cantar ó dar música vocal ni instrumental, ni hacer clase alguna de ruido en calles y plazas.»

Doncs sàpiga el senyor Alcalde que, a pesar d'aquesta terminant disposició, els balls del meu carrer han arribat a acabarse a la una, a les dues y fins a les tres de la matinada.

Menos mal encara si l'execució del programa hagués estat al cuidado d'una orquesta de *recibo*, com els *Nois* d'Olesa o els *Fatxendes* de Sabadell. Però, no, senyor: al meu carrer y en cada un dels tres balls no s'hi ha vist altra orquesta que un piano de manubri dels més desafinats y escandalosos.

Y ¿què diu sobre la materia l'article 313 de les Ordenances municipals?

CUCANYA MUNICIPAL

— Què?... ja ets a dalt, noi?
— Sí, però, quines ganes de suar... Lo practic es tirar el pal a terra y repartir-nosho tranquilament.

«Quedan prohibidos los pianos de manubrio cuyos sonos destemplados molesten el oído de los vecinos.»

Es clar; jo, confiat y candid per temperament, esperava que'l sereno, tan bon punt sentís aquella saragata vindria corrent a ferla parar. Per alguna cosa l'article 769 de les repetides Ordenances diu textualment:

«Es obligación de los serenos no permitir que se turbe el reposo de los vecinos.»

Però ¡ai!, a pesar de que, evidentment, el meu repòs resultava torbat per aquell recargolament de americanes, polques y valsos, repetits cada nit vint o trenta vegades, el sereno, faltant a lo prescrit en aquest article, ni va fer parar el ball, ni va agafar a ningú, ni's va dignar sisquera tirar quatre o sis tiros al aire pera dispersar als balladors.

¿Com s'explica tan palmaria infracció del codig municipal?... Jo no hi veig més que una excusa: l'exempció senyalada en l'article 48.

«La celebración de bailes en la vía pública—diu—necesita permiso de la autoridad.»

¿Es, tal vegada, que'ls balladors del meu carrer tenien permís y que aquet permís se paga?

Si efectivament es això, tot y protestant de que un sol article d'una llei pugui destruir lo que's prescriu en mitja dotzena, m'atreveixo a preguntar a l'autoritat:

Admetent que, amparat per les Ordenances, un veí, pagant, pot celebrar ball al carrer, ¿quànt ha de pagar un altre veí pera conseguir que'l ball no pugui celebrarse?

—Perquè, si la quantitat no es massa grossa, el dia que sàpiga que al davant de casa ha de tornarse a ferhi ball, pago, pera que no'l deixin fer, ¡vaya si pago!...

MATIAS BONAFÉ

BOLA VA!

Per diari felís, *El Diluvio*.

Ja pot pujar el termòmetre, ja pot apretar el sol, ja pot l'atmosfera estar carregada: ell res; tan *fresc* com si tal cosa.

Mirin lo que l'altre dia va tenir la *sans façon* d'estampar en les seves regositjades columnes:

«Cuando allá por los años 1896, 1897 y durante los primeros meses de 1898 tronábamos *diariamente* contra la guerra de Cuba y aconsejábamos á los gobernantes la concesión de la independencia...»

Així; ni més ni menos que si estés parlant ab xinos.

Tot això, per dirho clar y breu, es *bola*.

Tan bola es, que desafiem al *Diluvio* a que'ns fassi quedar malament, ensenyantnos els *números de los años 1896, 1897 y primeros meses de 1898* en que aconsella als *governantes* la concessió de l'independencia a l'isla de Cuba.

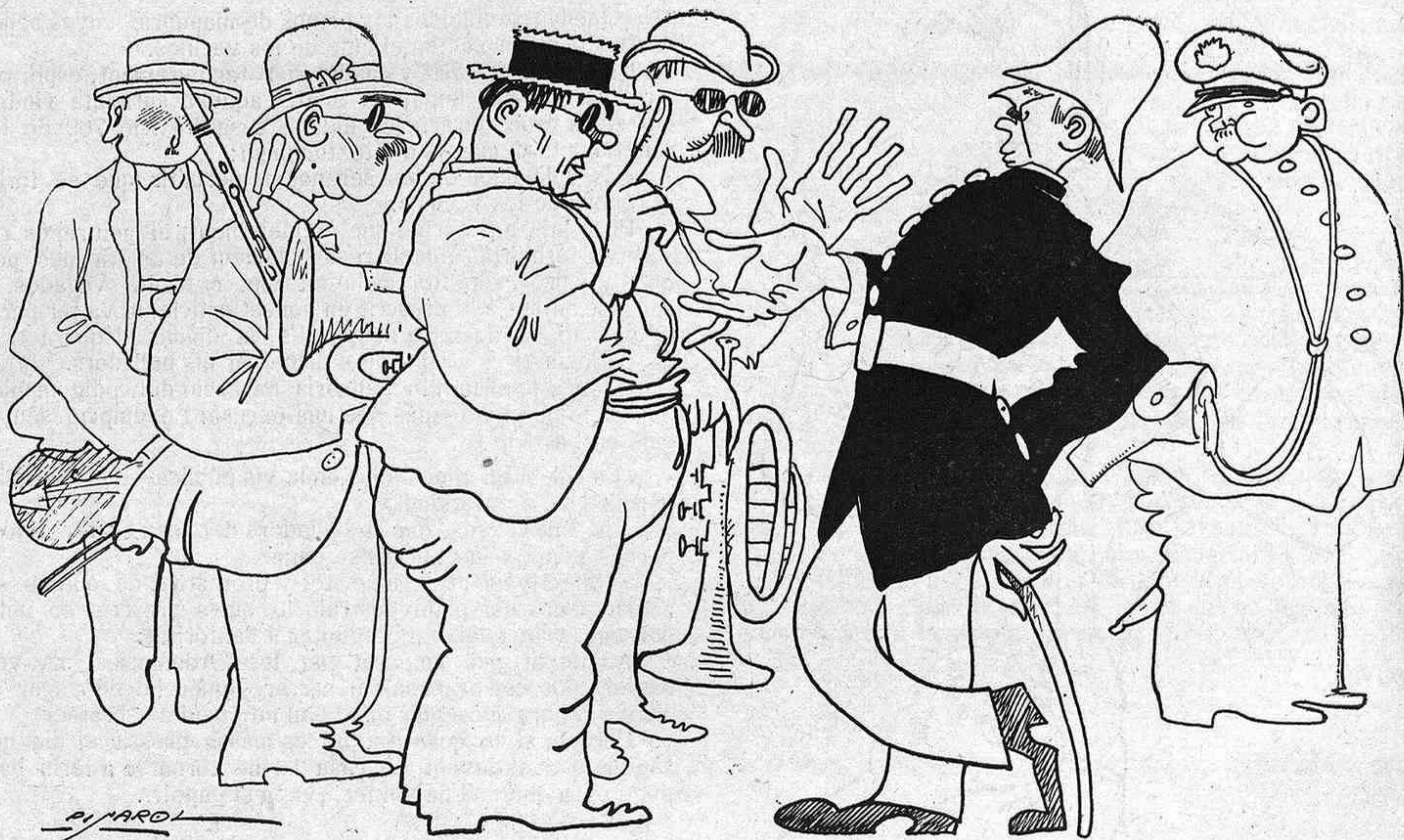
¿A què no ho fa?

Y com que per la boca mor el peix y tant va la *barra* a la font que al ultim se trenca, advertim al diari de la plassa Real que si no demostra ab textos lo que'l dimecres de l'altra setmana va tenir l'humorada d'*encolomar* als seus ignocents lectors, pública y solemnement li direm que es un embustero.

Y, tant si li cou com no, s'ho haurà d'empassar.

Apa, maco! *Alea jacta est*, que deia aquell altre.

Aquí l'esperem.

LO DE LA BANDA

—Pero, ¿cómo pueden ver motivo de protesta en ello, si son ustedes ciegos?
—Perdoni, però més cegos son els que van votar l'acord.

BAF DE TERRER

(Petita narració)

Avui us voldria trametre alguna pàgina literaria, sols literaria, pera donar a la meva ploma, avesada a les batalles polítiques, un dia de saborosa divagació. ¿Què us contaré, què us contare? Una petita narració a lo Maupassant, tal com va férmela ahir un jove metge.

***

—No té remei—va dir el senyor doctor, ab posat solemnia, dret a la porta de la casa.—El malalt se'n va. Dubto molt que demà al matí sia viu encara. Ab això, vosaltres ja esteu preparats. Tingueu coratge. Jo demà passaré, de totes maneres, allà al mitg-dia, si no he rebut avis...

Els fills del malalt, afectadament plorosos, obrien grans ulls, en l'ombra de la casa ja obscura. Una filla, en un recó, sanglotava, ab el cap amagat entre els brassos, sobre una pastera.

Era una casa pagesa, en un vilatge del pla. Hi havia, pels encontorns, el soroll del retorn de la feina. Els carros sotraguejaven pesadament en el carrer obert a la visió ilimitada del camp. Bavors de femer entraven per les portalades. La terra, aspra y forta, enviava el seu halè tardoral, mixte de fruita madura y de solc obert y banyat.

***

—L'endemà—me deia el meu amic—arribo a la casa allà a mitg matí. La porta estava tancada. El carrer, entre les cases desertes, en aquella hora de jornal, tenia un silenci que deixava sentir el bronzir d'una abella invisible. Vaig

trucar, una volta, dues, tres. Ni resposta. A la fi vaig veure que la porta cedia sota la meva mà; obro, y crido, ab veu forta, sobre el llindar:—¿Qui hi ha a la casa?—Silenci. Entro. Arribo a l'alcova del malalt. Sobre la blancor del llit, una llarga forma negra va sobtarme. El vell, tot vestit, s'allargava, immobilitat, rigid, sobre el llençol. Però el vell no era mort. Ulls oberts, fits en el sostre, semblava abstret, esperant una hora que s'obstinava en no venir, en aquell gran silenci que'l voltava. El pit, rítmicament, com un rellotge rovellat, acompanyava'l temps ab una respiració fadigosa y ronca.

—¿Què feu?—vaig dir, tot esverat, davant aquella visió estranya.—¿Com us trobo? ¿Ont es la vostra gent?

—Ai, senyor doctor!—va respondre'm, dificultosament, aquell reste d'home.—Ja veurà. Aquesta matinada, els fills, poc a poc, m'ho han anat dient tot.—Pare, el senyor doctor ens ha dit que no teniu cura. Ab això, ja us cal estar preparat, perquè d'un moment a l'altre podeu anàrvosen... Però, ja veureu, ens cal aprofitar la saor de les darreres plujes pera sembrar. Nosaltres no podem ferhi res, al vostre mal. ¿Què us sembla? Lo millor serà que'ns en anem al camp, masses dies fa que hi faldem. Però com a la tornada podrieu ja esser mort, fred, y aleshores costaria més treball vestirvos, ab l'envarament del cos, hem pensat que lo millor serà vestirvos ara, ab la vostra roba negra dels diumenges; y que us esteu ben quiet sobre'l llit, a les mans de Deu, esperant la vostra hora.—Y veliaquí, senyor doctor, perquè m'ha trobat aixís, com si ja'm trobés a la caixa... ¿Què hi vol fer? El treball es el treball, y el terror no té espera...

Ara, el vol de l'abella invisible se sentia ja dins la casa, ab un bronzir perfidiós. Per la finestra, a mitg cloure, la bavor de la terra, aspra y forta, penetrava.

GABRIEL ALOMAR

DEL BORN AL PLATA

□ □ IMPRESSIONS DE VIATGE □ □

XVII

El negoci

Es clar que no tots arriben aixís! Pobre Amèrica si fos d'aquet modo! La gran part d'ells duen una cosa que no's compra ab diners: y es l'esperansa. Y aquesta Argentina té un do que no s'ha pogut explicar: el do de que als ensopits, als abandonats, als decaiguts, per mor del clima, per mor de l'exemple, per l'ambició d'entornarse'n o per no volerse'n entornar

més, els dona un dalit de treballar que la Santa Mandra, tan complacent pera'ls temperaments somiadors, aquí's desvetlla y té de fer feina.

No parlarem dels que duen ofici, o professió, o especialitat: aquets continuen exercintla, ab el mateix estament, però ab més febre; tampoc, dels que duen una *pensada*: an aquets sa *pensada* els fa viure; ni del que ve a vendre: aquet vèn y fuig; ni del que ve a comprar, que compra y se n'entorna; ni molt menos dels que ja viuen aquí ab el seu comers establert. El que ve de pagès, fa de més pagès; el que du ofici, oficia més, y el que no feia res fa alguna cosa. Volem dir els que arriben... perquè arriben... y fan una mena d'ofici que ells ne diuen fer... negoci.

Això del negoci no ho hem entès mai.

Pregunteu a un:

—De què fa vostè?

—Negoci.

—Y quin negoci?

—De tot: negoci.

—Però què vol dir negoci? Què negocia?

—De tot, y ab tot... Faig negoci...

Y no'ls treieu del negoci.

Segurament que volen dir cambiar coses per *pesos*, *pesos* per lletres, lletres per *terrenos*, *terrenos* per liquidacions, liquidacions per altres *pesos*, que acaben per tornar-se... coses... però de tot això, que hi ha qui'n diu *giro*, y qui'n diu *joc*, y qui'n diu *tràfica*, ens sembla que pera ser negoci no hauria de ser balanseig que exposi a guanyar o a perdre, perquè del perdre, per tot arreu aont tenen marge d'aranzel, no se'n diu negociar: se'n diu perdua. Però aquí no es aixís: aquí es guanyar sempre.

Per quins medis se guanya? Expliquemho.

Segons ens han dit *negociants* ab els que havem tingut alguna interview, un dels motius de no perdre mai consisteix en l'anunciar.

El que anuncia, aquí, guanya per forsa. Arriba un home natural, y un jorn, per casualitat, rentantse les mans, com li correspon, veu la pastilla de savó; aixís que l'home troba'l savó, y veu que les mans li queden netes, pensa: «Això es un camí: si an aquestes pastilles ignocentes els poso una marca, y les anuncio, ja no seran savó, seran marca, y qui té una marca té una fortuna. Ab aquesta idea y activitat, comensa a anunciar aquella marca; la publica en certs periodics que són escrits pera anunciar; omple les tanques de cartells, encasta anuncis a tot arreu, y quan sab tothom que hi ha un savó que neteja per convicció, l'inventor de la marca es vèn... la marca... el de la marca compra pastilles... a un fabricant... desmarcat, l'encapsa a la savonera... y negocien el de l'invent, y el que'l vèn, y el que l'ha venut, y el periodic; y els que intervenen en aquet giro *mutual* tots fan negoci menos el que's renta.

Un altre medi es el credit. Un home demana mil *pesos* y avans d'acabarse el plasso els torna religiosament (de tornar els diners se'n diu religiós). Al que torna els mil *pesos* que no són seus, ja li obren credit per deu mil; el que'n torna deu mil..., per... etc., y quan té la quantitat que necessita... pera ne-

SOL, SORRA Y AIGUA

—Què fos peix, en aquet temps de calor!... eh, Sila?

—Ja ho podeu dir... Però peix dels grossos, que's mengen els rics y rompen les malles a cops de qua.

LES GRANS GESTES DE L'AVIACIÓ

El circuit de l'Est : Dificultats de dirigir-se en aeroplà

A *Le Matin* correspon l'honor del grandios *Circuit de l'Est*, quins resultats han sobrepujat de bon tros les esperances concebudes pels organitzadors.

Els resultats de les quatre etapes corregudes han sigut altament satisfactoris, lo que permet a la Fransa afegir desde ara dos noms més a la llista gloriosa dels seus mestres de l'aviació.

Són aquets en Aubran y en Leblanc, intrepids pilots als quals cab el merit d'haver convertit en màquina utilitaria lo que era estat fins ara un enginy de diversió.

Per sa extensió y durada, quan no per altra cosa, haurà sigut el *Circuit de l'Est* font d'ensenyances profitoses pera'l comandament dels aeroplans en l'avenir, tota vegada que en ell s'ha demostrat quan difícil se fa seguir un camí fixo desde dalt d'un aeroplà; extrem importantissim pera que aquesta mena d'aparells reportin un dia algun profit.

Lo que, un cop finida la primera etapa, més preocupà als aviadors, fou la dificultat de reconeixer el camí. Els organitzadors del *Circuit* s'apressaren a telegrafiar a totes les localitats del trajecte en el sentit de que, a tall d'enormes banderes, despleguessin peses de tela, que, colocades en llocs visibles, marquesin la direcció a seguir. A la matinata manaren encendre grosses fogueres de palla, al objecte d'utilisar com a senyals les columnes de fum.

Com s'arribarà a aconseguir la direcció en aeroplà? Vetaquí un aspecte de la locomoció aèria cridat a ésser resolt ab tota urgencia. Se diu si lo que tantes molesties ha reportat als aviadors civils es ja del domini dels pilots militars, tota vegada que s'ha comprovat que aquets difícilment arriben a perdre's.

El tinent Fequant y el capità Marconnet empergueren, abans que en Latham, el viatge de Mourmelon a París sense vacilacions ni dubtes de cap mena; sense apartarse un sol moment de l'itinerari que per endavant se trassaren. Després d'ells dos aviadors més, militars també, els tinents Cromier y Jost, sortiren de Caen en direcció a Vincennes sense haver de fer

la més petita marrada. Això prova, en primer terme, que un home sol es poc pera atendre a les necessitats de l'aeroplà.

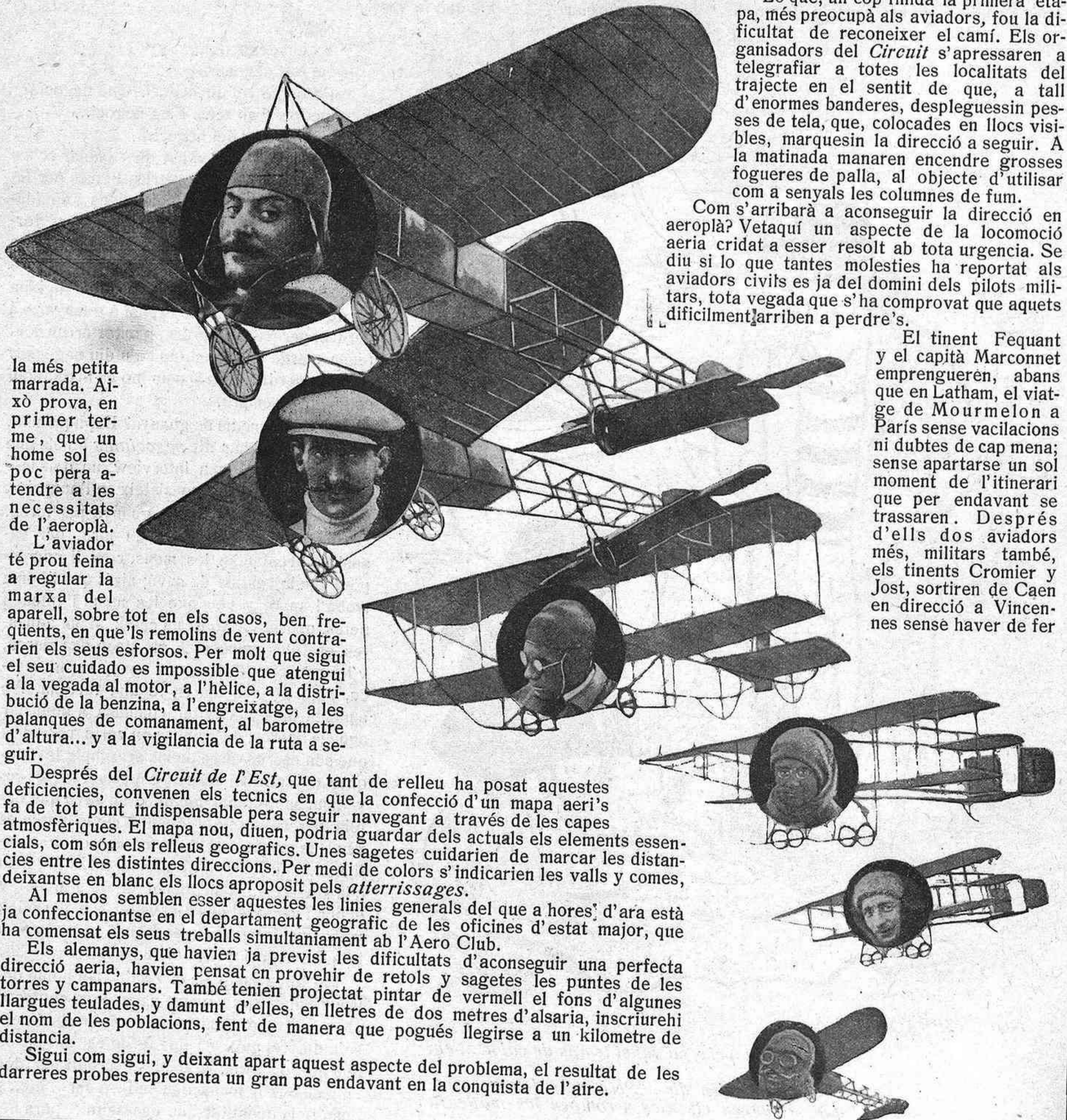
L'aviador té prou feina a regular la marxa del aparell, sobre tot en els casos, ben freqüents, en que'ls remolins de vent contrarien els seus esforços. Per molt que sigui el seu cuidado es impossible que atengui a la vegada al motor, a l'hèlice, a la distribució de la benzina, a l'engreixatge, a les palanques de comandament, al barometre d'altura... y a la vigilancia de la ruta a seguir.

Després del *Circuit de l'Est*, que tant de relleu ha posat aquestes deficiències, convenen els tècnics en que la confecció d'un mapa aeri's fa de tot punt indispensable pera seguir navegant a través de les capes atmosfèriques. El mapa nou, diuen, podria guardar dels actuals els elements essencials, com són els relleus geogràfics. Unes sagetes cuidarien de marcar les distancies entre les distintes direccions. Per medi de colors s'indicarien les valls y comes, deixantse en blanc els llocs a propòsit pels *atterrissages*.

Al menos semblen ésser aquestes les línies generals del que a hores d'ara està ja confeccionantse en el departament geogràfic de les oficines d'estat major, que ha comensat els seus treballs simultaniament ab l'Aero Club.

Els alemanys, que havien ja previst les dificultats d'aconseguir una perfecta direcció aèria, havien pensat en provehir de retols y sagetes les puntes de les torres y campanars. També tenien projectat pintar de vermell el fons d'algunes llargues teulades, y damunt d'elles, en lletres de dos metres d'alsaria, inscriurehi el nom de les poblacions, fent de manera que pogués llegirse a un kilometre de distancia.

Sigui com sigui, y deixant apart aquest aspecte del problema, el resultat de les darreres probes representa un gran pas endavant en la conquesta de l'aire.

gociar... negocia ab lo que li deixen, y allavors la cosa es claríssima: si guanya, perquè ha guanyat..., y si perd... perquè... no pot perdre. Se declara revolucionari... y per la llei de residència... li paguen el viatge d'anarse'n, ab credit, ab pesos y ab passatge.

N'hi han d'altres que guanyen... fent camí. En aquet poble, el que fa camí de segur que troba diners. Tampoc se pot saber perquè, però acaba trobant diners. Seran de la gent que's descuida, seran dels que baden, seran dels que no corren, dels que'ls perden pel carrer, dels que'ls ne sobren o dels que'ls ne falten; el cas és que l'home de negocis no arriba mai al cap-vespre sense haver fet el seu negoci.

Com pot comprendre el llegidor, aquesta mena de immigrants arriben a formar una rassa que no crec que's crie més que aquí. No és el bolsista, no és el jugador, no és el corredor de gènere, no és el viatjant, ni el comissionista: és l'home que's lleva dejorn, y de desde les set del matí fins a les dotze de la nit, com els gossos perdiguers, aixís que's troben en despoblat, segueixen el rastre ab el nas a terra, ell rastrega nas enlaire el negoci que ha de presentarse. No saben què volen, no saben què cerquen, corren, puguen, baixen, giren, regiren, proposen invents, inventen, no sols pel pler de conquistar el peso, sinó pera veure'l fugir, pera veure'l girar, pera perseguir-lo, pera atrapar-lo a crema-dent, com el verdader cassador que no tira mai a la guatlla quan la veu parada en un camp, sinó que espera que s'axequi.

La veritat sia dita que aquí n'hi han ben poques de guatlles parades. L'argentí està tan foguejat de veure arribar gent de negocis que s'esmolten les ungles al moll, que fa uns ulls com dugues taronges. Com que també ha negociat, se deixa negociar, però pera negociar ell... si l'altre's descuida, y aquestes negociacions fan que hi hagi una part de poble que no l'havem vista enloc més: un joc de pilota de pesos que ara són teus, ara són meus, que's converteix, en aquesta ciutat, en una cosa tan divertida, que ve a ser un espectacle public.

Es clar que entre aquets matiners y la rassa dels gastadors de que parlarem més endavant, hi ha l'entremitg, com per tot arreu: els que treballen de debò, els que lluiten honradament, els que estudien y els que's preocupen, però com que'l coleccionista de tota mena d'emocions cerca les variants curioses, y l'home de negocis d'aquí es verdaderament notable, per això'n parlem en aquet capítol.

L'home de... negocis ve a ser això... un home bellugadís, que a Europa no pot bellugarse. Un ballador que aquí fa camí: un desbocat que aquí s'encamina. Un temperament inedit que, encomanantseli la passa o la virtut del treball, vol treballar y no sab què fer, y s'esbrava fent... negoci.

SANTIAGO RUSIÑOL

(Seguirà.)

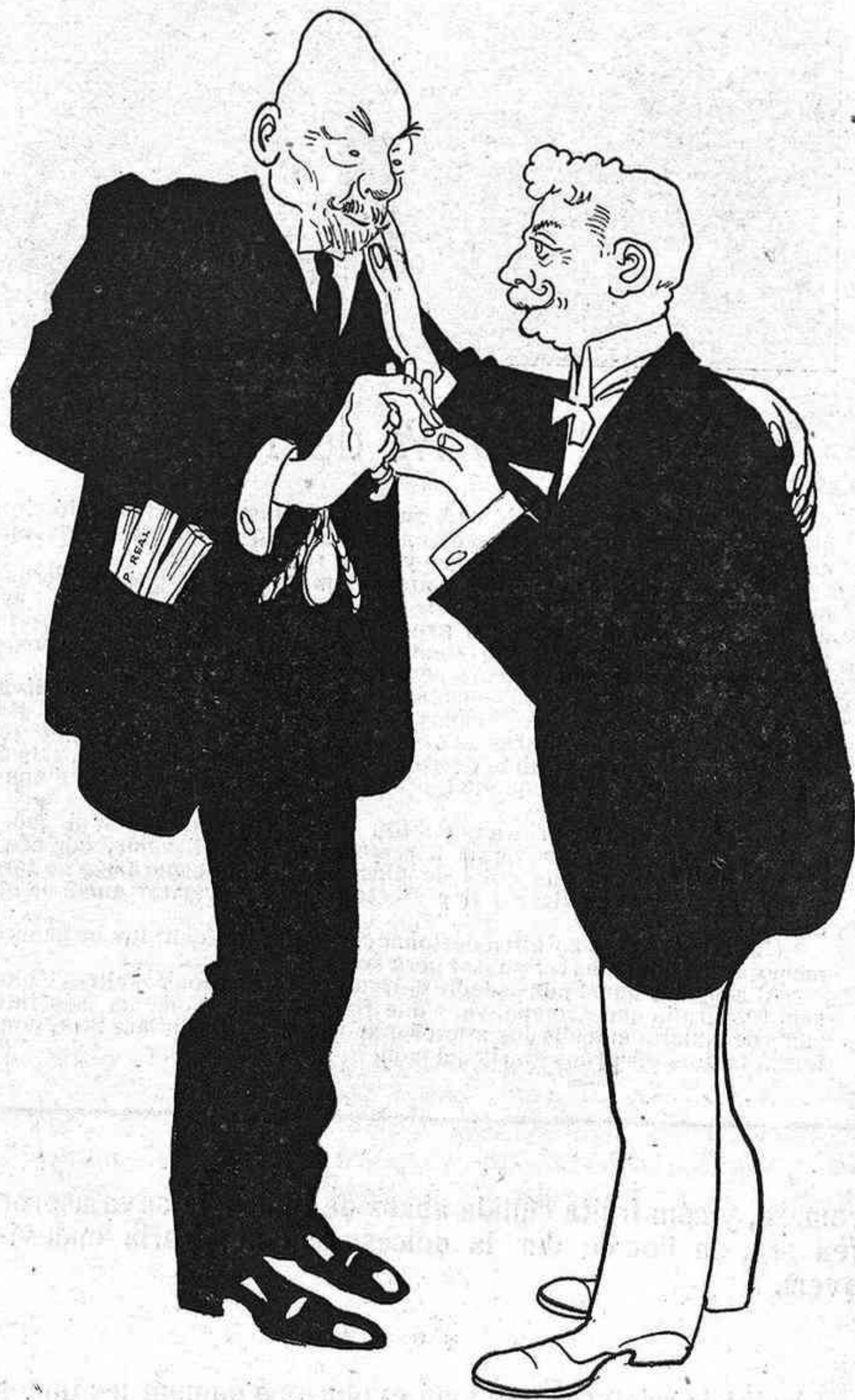
Els nens en el teatre

Una vegada més s'es oferta al nostre public ocasió de poder admirar una companyia infantil.

Y durant aquesta setmana hem contemplat pels nostres carrers la corrua dels nens artistes, que mesos endarrera ja havíem vist ab el mateix trajo d'hospicià esquifit y pobre, seriosos, reposats, als ulls una tristesa melangiosa, en comptes de la lluisor que tant estimem en els xicots de l'edat seva. Els nois de la companyia infantil caminen en renglera, quiets, sumisos a les indicacions que'ls marca'l guaiador, com rosari de voluntats presonerés.

L'espectacle, certament, no té res de nou, y menos encara de bonic. De casa nostra mateix sortiren també anys enrera a correr món agrupacions com la que ara ens fa parlar. Sortosament pels nostres infants, sembla que la moda ha passat. Els escassos resultats que als negociants pervenien d'aquelles empreses, els desenganys y les decepcions sofrertes pels que's deixaren enlluernar davant d'un triomf quimeric, han desterrat del nostre mercat artistic als explotadors de l'infantesa inconscient.

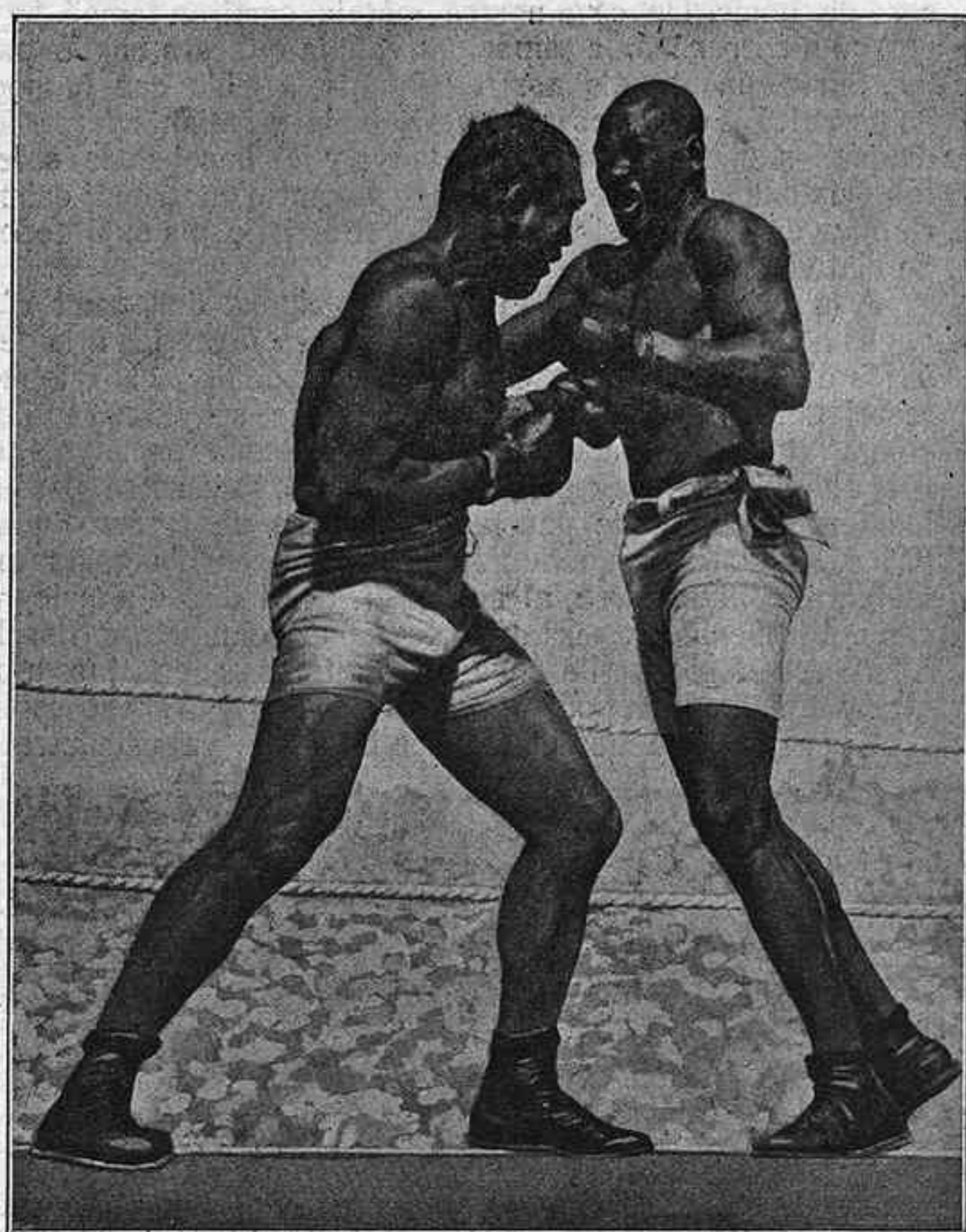
A la punta de la ploma ens venen alguns dels noms d'aquells nens artistes que vint anys enrera divertien a la gent àvida d'exotismes. D'aquelles figures capdals, dels que més festejats foren pel nostre public, dels que senyalava tothom com a futures realitats del regne de l'escena espanyola, de tots ells, el qui més camí ha fet en la seva carrera passeja indolent el seu fastic per les poblacions de tercer o quart ordre. Possible es que en les seves hores d'angoixa malleixi, al contemplarse, el seu destí, que'l dugué a malograr ses aptituds allà en els anys de més prometedora florida. L'haverse dedicat a l'escena en un temps que'ls jocs a ple aire y a plena llum podien esser el millor nodriment espiritual pera l'artista que dintre seu hi havia, va malmetre la

A PARTIR UN PINYÓ O QUÉ AMIGOS TIENES PEPITO!

—Però ¿què'm dona, ara, aquí, senyor Mir?

—No ho veu?... Mitg pinyó! Es pera celebrar això de que tornem a ser tan bons amics!...

El *match* de Reno

Reno, la reduïda població nort-americana, tingué la satisfacció de presenciar a primers del mes passat un sensacional *match* de boxa entre 'ls campions Johnson y Jeffries, negre y blanc respectivament.

El *match* arribà a desvetllar l'atenció mundial, y a Reno hi feren cap milers d'estrangers arribats de tots els païssos. La victòria premià l'esforç de Johnson, y despitat, sabentli greu que fos un negre el que s'emportés la victòria, el populatxo americà s'entregà després a tots els excessos, promovent en diferents punts greus pertorbacions del ordre public.

D'uns quants dies ençà semblava que 'ls anims s'haguessin apaïvagat. El darrer eco de desordre semblava definitivament extingit, quan el telegraf, que de tants trastorns es causa, ens ha anunciat que en Jeffries no s'accontenta ab carregar ab la derrota, que atribueix a les males arts d'uns amics que, dies abans de que la lluita se celebrés, el convidaren a una pesquera.

En Jeffries jura y perjura que li fou tirat un narcotic al vi ab que, pels amics, se l'obsequià. Que aquet li restà forces, fentli venir, ademés, una sòn que no l'deixà en una colla de dies, per lo qual espera que no tardarà en posar les coses en clar, a fi y efecte de que la veritat quedi en el lloc degut.

Una manera com un'altra de donar caracter d'actualitat a un aconeteixement que semblava haver passat pera sempre.

Al senyalar aquet nou aspecte del mateix, reproduim nosaltres l'interessant fotografia que acompanya, y que fixa un dels moments més interessants de la lluita entre 'ls dos atletes que ocuparen, durant uns dies, lloc preferent en tots els grans diaris del món.

promesa, y com fruita cullida abans de temps, la seva aspror ofèn ara, en lloc de dur la dolcesa que al mirarla endevínavem.

**

L'estol de criatures que avui evoluciona damunt les taules d'un dels nostres escenaris ve, una volta més, a posar a l'atenció de les persones reflexives el problema d'esbrinar fins a quin punt pot ésser saludable el permetre que 'ls infants prenguin part en espectacles teatrals. Subjectarlos a un treball sistemàtic, invariable, que a centes de vegades deu portarlos a protestarne ab plors y rebequeries; protestes que

**

EL DIUMENGE PASSAT, A BADALONA

Exposició Industrial y Agrícola.—Aspecte general de les instal·lacions.

qui sab com són vensudes, y que en la contemplació dels minusculs actors ens porta a comparar l'esforç pacient dels seus directors ab el del domador que arriba a aconseguir de les besties el que realisin d'esma determinats exercicis. Obligarlos a representar escenes de moralitat dubtosa, fins y tot pera ésser desempenyades per actors de debò, ja familiarisats ab les asprors de la vida, y que demanen, ademés, als intèrprets un esforç físic difícil d'aconseguir tractantse d'unes criatures. Aquets escrupuls augmenten encara quan es qüestió de donar vida a dialègcs atrevits, que sovint passen el llindar de lo picaresc pera entrar al camp de l'obsenitat més descarnada.

Dintre nostre creix en aquet cas el dubte de si es un escenari el lloc que correspon a nens quina consciència tot just desperta a la vida y quin tendre cos reclama les atencions d'una higiene especial. Y el dubte s'esvaeix a mida que l'acció de la comedia avansa, y l'indignació floreix als llavis, y la pregunta, ferma, se formula. ¿Es possible que's permeti aquesta explotació de l'ignocència? ¿Pot ser que hi hagi qui senti grat contemplant aquest espectacle? ¿No hi ha medi de que l'abús fineixi? ¿Tardarem molt en veure com l'iniciativa privada exerceix les funcions que tots els païssos civilisats tenen confiades a les lleis?

La qüestió queda, al nostre entendre, reduïda a un sol punt: ¿L'ofici d'actor, pot contribuir a la prematura desmoralisació de l'infant? O be, en cas contrari, ¿quines són les condicions en que aquell pot ésser exercit sense perill? ¿Quines les garanties de preservació que en tot cas podrien exigir-se? Tot això sense entrar encara en averiguacions pera veure fins a quin punt se relaciona aquet treball ab l'explotació de l'infancia, y un sens fi de qüestions més.

Lo més possible, y lo més interessant de moment, es que la vida del teatre sigui, en tots els casos, perniciososa a les criatures, tota vegada que les exposa a un sens fi de continuats perills. El treball a que se les condemna no té res de descansat, y si l'edat de l'actor es poca, es lo més possible que no arribi a comprendre; lo que farà que, maquinament, digui d'esma la lliçó. Si en el teatre, y per un moment, arriba 'l noi a exteriorisar ab justesa un sentiment, dona proves, tot lo més, d'un cert esperit de retenció.

**

El bon gust del public es el cridat a fer justicia en lo que's refereix a suprimir aquestes exhibicions de companyies infantils, perjudicials an els nois fins en el sentit educatiu. L'ambient del teatre no pot menos que despertar en els infants una prematura vanitat, a l'hora que 'ls sentiments de l'odi y de l'enveja. Els novells *artistes* se valen de les estades entre bastidors pera contemplarse els uns als altres. La

Homenatge al gran poeta Guimerà, ab motiu de donarse el seu nom a un dels carrers de la veïna ciutat.

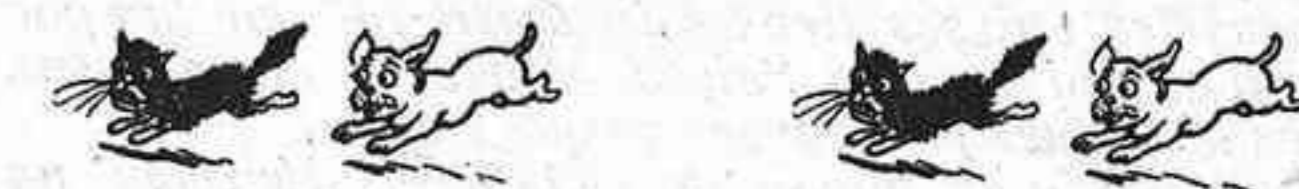
riquesa dels vestits, el llampegueig de les antiqüeles, lo violat dels colors y els aplaudiments del public serveixen, més que pera estimular a qui els reben, pera enutjar als demés, que necessàriament han de sentirse envaits d'aquella tristesa punyenta que'ns oprimeix el cor quan la mirem a la cara d'un infant al qual voldríem veure somriure...

**

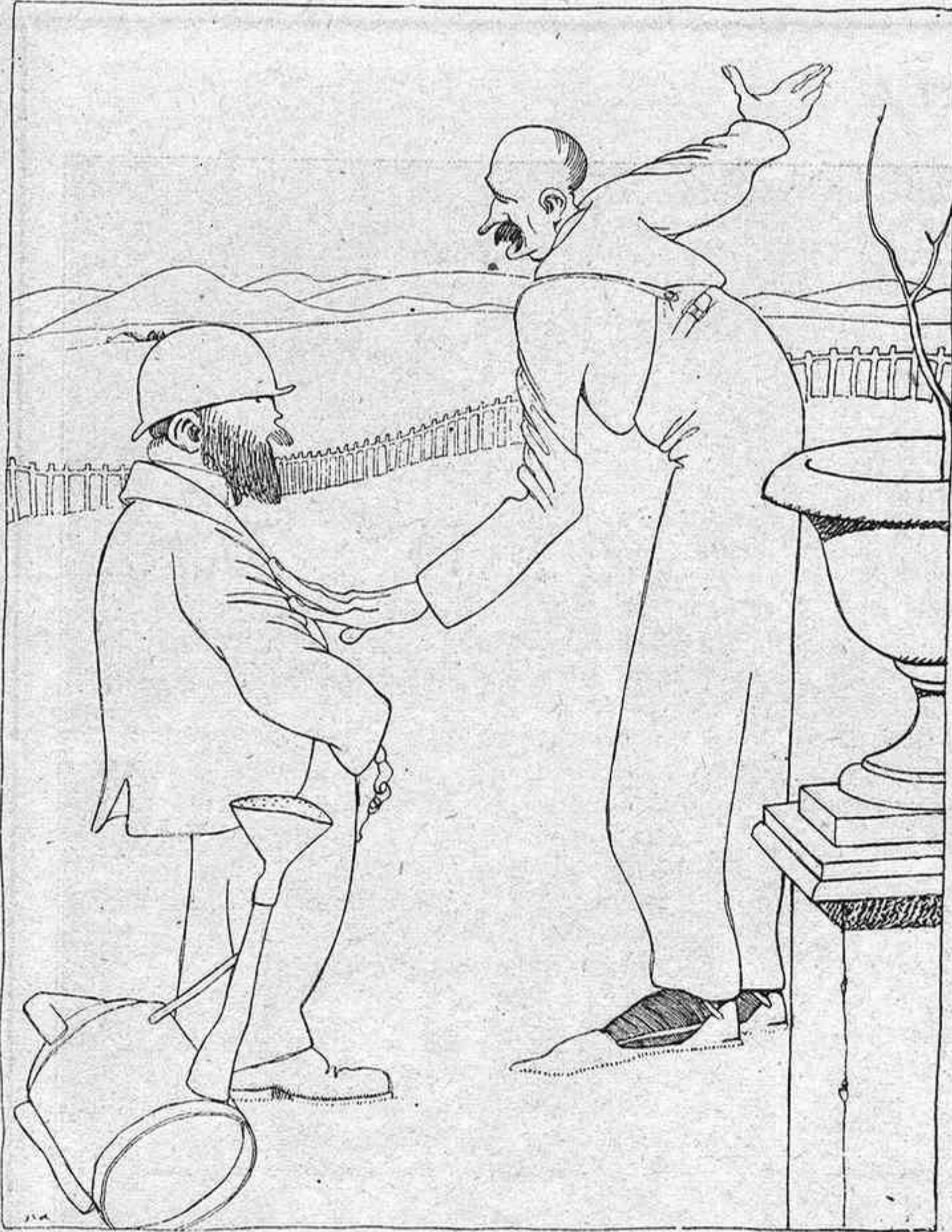
En la nostra memoria, fortament clavat, viu encara el record de la representació d'una vella òpera cantada pels petits actors que inspiren aquestes ratlles.

Acompanya al record una visió: la que produïen els infants que formen el cor, y que, formant cercol, indiferents, apoiats els brassos a les anques, aguantaven per força la llargaria d'un *duo* interminable, cloent de tant en tant les cansades parpelles...

Boy

LA SECA

—Ja es trist, una finca tan maca, y no haverhi una gota d'aigua!...
—Oh..., y tenint la senyora que pateix hidropesia...

GLOSARI

«MARGARITAS A PUERCOS»... MAGNOLIES A REGIDORS

Alguns propietaris de la plassa de Catalunya, com si diguessim alguns propietaris de a vint duros el pam, han demanat a l'Ajuntament que quan tiri endavant el projecte d'urbanisació d'aquell lloc, rovell del ou de la vida barcelonina, se recordi de plantarhi unes quantes dotzenes de magnolies de les que sobren en els jardins del Parc.

Oh, les fragants magnolies al bell mitg de la ciutat! Aquí tenen una idea que no pot ser més flairosa, però que al glosador li sembla que no prosperarà. Y no prosperarà perquèls nostres regidors no hi senten gens de nas. Si disfrutessin poc o molt del sentit del olfat, els nostres regidors no permetrien que'l servei de recullir escombreries se fes en els nostres carrers en la forma que's fa; ni que'ls remats de xais que's destinen a l'escorxador passessin a certes hores del dia per les magnífiques vies de l'Ensanxe; ni que les obres de les cloaques de l'interior s'eternisessin com s'eternisen; ni que les vaqueries suïsses llensessin aquell tuf que tan poc favor fa a la pintoresca Suïssa; ni que en els mercats públics hi hagués més porqueria que vianda.

Magnolies a la plassa de Catalunya! Heusaquí un projecte d'aristocratie bon gust, que tant la benemèrita

«Atracció de Forasters» com el senyor Tobella, jardiner municipal, forsosament hauran de veure ab bons ulls, o, millor dit, d'olorar ab bon nas.

Però, ai!... la penetrant y elegantíssima aroma de la magnolia no s'ha fet pera certa gent no iniciada en les excelencies de la Flora, y es possible que'l bon intent del sollicitants s'estrelli contra'l nas barroer del Municipi.

Una vegada a la vida els acaudalats propietaris han tingut una bella y noble pensada. El seu projecte de les magnolies l'aplaudirà tothom, sobre tot les modistetes que's troben ab el ricot a les nou del vespre y els que acostumen a fer el «vermouth» a la «Maison Dorée» per allà a les dotze del mitg-dia. Per més que, ho repetim ab greu pressentiment, tenim la convicció de que la proposició no prosperarà. Més aviat prosperaria la vella y descabellada idea de convertir la gran plassa en un hort ple d'arbres fruiters de tota mena, com algú va iniciar no fa molt temps: un rengle de presseguers, dos cercles de pereres del bon cristià, un passeig de cirerers, quatre pruneres de les «claudies», una dotzena de pomeres d'aquelles que les fan camosines y una gran figuera al mitg que, per allà al Setembre, fora la delícia dels rics y dels grans que poguessin arribarhi.

Les oloroses y senyoriales magnolies a la plassa de Catalunya!...

Ja'ls agrada ensumar fi als nostres flamants regidors, però'l flaire de les flors d'aroma penetrant, com la magnolia, els embota'ls sentits; s'estimen més entafurar el nas en les escombreries, com ara mateix han demostrat els de la comissió corresponent.

UN AUTOR DE GRACIA

¡Quina feina se li gira,
pobre assedegat d'ideal,
del Principal al Romea,
del Romea al Principal!

Els nostres representants en el Municipi sempre preferiran a una sobirana magnolia d'esplendent bellesa que'ls afalagui l'olfat y la vista, una vulgar figuera de coll-de-dama que'ls parli eloqüentment al paladar y a la butxaca.

XARAU

NOVES DE TEATRE CATALÀ:

La Nova Empresa de Teatre Català ja ha rebut...
No s'alegrin els seus detractors.
Ja ha rebut obres inèdites dels més reputats comediografs.

El senyor Franquesa té intencions de prescindir dels adorns ab que en Graner havia decorat fa anys la fatxada del Teatre Principal.

El «Romea» té pera estrenar, entre altres no menos celebra-des, *La verge boja*, d'en Bataille, *Els amors dels tres reis*, d'en Benelli, *L'ombra del xiprer*, d'en Barberà y *Les piadoses*, de l'Abelard Coma.

L'empresa del «Principal» té emparau-lats a tres ilustres actors: l'Enric Borràs, l'Enric Jiménez y l'Enric Guitart.

No se sab encara quins seran els *Po-bres Enrics* que's quedaran en terra.

La companyia del carrer de l'Hospital inaugurarà ses funcions a darrers de Se-tembre ab una obra d'en Pitarra.

El teatre del Pla de les Comedies obri-rà ses portes el dia primer d'Octubre ab una obra d'en Federic Soler.

TÍVOLI.—S'ha estrenat *Un centro de mujeres*, obra sense solta, plena d'inde-cies de llenguatge y procacitats de sicalipsis plàstica. El governador l'ha pro-hibida en nom de la moral; però; abans del governador, ja l'havia retirada el pu-blic ab ses protestes. La música no's dis-tingeix tampoc ni per lo inspirada ni per lo original.

Els artistes, escorreguts, com no n'hi havia pera menos.

NOVEDADES.—La companyia de *vau-deville* que dirigeix el senyor Bonaplata hi ha donat algunes funcions ab regular exit, devent fer constar que'l *clou* de les representacions fou la despedida de la Xirgu ab *Zazà*, que valgué a la *hetero-tètica* artista un succés dels que's recor-den sempre.

ESPAÑOL.—Apuntemnos en el carnet de les bones el debut de la companyia infantil de Roma, que ja recordavem ab fruició pels immillorables conjunts que sab donar a les obres.

Els petits artistes han representat d'una manera acabada les òperes *Sonam-bula* y *Lucia*, la xamosa opereta japonesa

Geisha y la celebrada *Viuda alegre*, haventse guanyat moltes y justíssimes ovacions.

PRADO CATALÁN.—Ha debutat en aquet teatre d'estiu una companyia d'òpera que ha deixat ben content al public que ha omplert, durant les nits de la Festa Major de Gracia, tota la localitat.

En Manolo Utor, en Valls y la senyora Galán han rebut so-rollosas ovacions, *grinyolant Cavalleria rusticana*, *I pagliaci* y *Carmen*.

L'empresa té en estudi l'òpera d'en Saint-Saëns *Sansone e Dalila*.

ARENAS DE BARCELONA.—Ab un ple total de la plassa va celebrarse, la nit del darrer dissabte, el festival artistic a benefici del *Sindicato Musical de Cataluña*.

Els mestres Nicolau y Lamothe de Grignon foren aplaudits en la direcció de varies obres de Beethoven, Bach, Haëndel y Wagner.

La Banda Municipal fou ovacionada a l'interpretar escullides composicions. La manifestació de simpatia que's tributà al mestre Lamothe fou indiscriptible.

Finalisà'l festival ab *La patria nova*, d'en Grieg, cantada per diferents entitats corals, entre les que figurava l'*Orfeó Ca-talà*, ab acompanyament d'orquestra y banda.

*** Sembla cosa feta que'l Gran Teatre del Liceu, inaugu-rarà la temporada d'hivern ab la gran òpera d'Spontini *La Vestale*.

Nostra enhorabona per endavant, senyor Bernis.

L. L. L.

SAN JOSÉ, MUSIC MAJOR

—¡Estic veient que no'm valdrà ni l'encomanarme a la santíssima esposa del meu tocaio!

INTELECTUALS

—Però, qui es aquet Balmes, que ara mou tant soroll?
—Jo què sé! Estic que es l'amo d'aquell carrer de les famoses valles...

ESQUELLOTS

Diumenge a la nit un formidable incendi va destruir quasi en sa totalitat la magnífica Exposició Universal que en aquets moments estava celebrant la ciutat de Bruseles.

Y, naturalment, una de les poques seccions que's varen salvar sigué la d'Espanya.

Ara diguin si això no indigna.

¡Vès què li costava an el foc, llavors que hi estava posat, de fer desapareixer les nostres instalacions, ja que, segons els que les han vistes, no serveixen per'altra cosa que pera feros bair la cara!...

Doncs, no, senyor; les flames ho arrasen tot, ho cremen tot, ho destrueixen tot, y al arribar allà ont més havien de lluirse, ¡cataplum! s'aturen mandrosament, se repensen... y giren de camí.

Està vist.

¡Fins en mitg de la desgracia... hem de tenir pèga!...

L'Orfeó Tolosenc ens ha fet una amable visita pera donarnos a coneixer un grapat d'hermoses cançons populars del seu repertori.

Un dels admirables concerts va donarlo a la Casa Gran, y, segons conten, com que'l *lunch* va ser magre, van ser molt pocs els regidors que feren acte de presencia.

Acabada l'audició, un dels coristes exclamà, dirigintse al representant de l'Atracció de Forasters:

—*Ces messieurs de votre Commune ne sont pas amis des chansons?*

A lo qual respongué l'interpelat:

—Amics de cançons, no sé si ho seran, però cansoners... ja li asseguro que sí.

Y al dir això, li senyalava una colla de dictamens que esperen tanda damunt les taules de les Comissions.

Aquesta sí que no la sabiem.

Un diari acaba de descobrir que, ara fa *quatre* setmanes, al terrat de can Güell varen aixecarhi una torre de *quatre* metres, adornada ab *quatre* espitlleres que dominen els *quatre* punts cardinals.

No hem tingut ocasió de comprovar si la noticia es certa; però, de serho, creiem que es qüestió de celebrarla ab verdader regositg.

Perquè

d'aquesta feta, tindrem dos castells d'anomenada: el Castell dels Tres dragons y el Castell dels Quatre quates.

¡Vès què n'ha tret de passar per Fransa!

Un periodista dels que formaren part de l'expedició barcelonina que va anar a visitar l'Exposició de Bruseles, al explicarnos ara les seves impressions de viatge ens parla, tot serio, dels *cheveaux* y de la *grève de los cheminots*.

No, home, no!

La vaga dels ferroviaris, a la que vostè fa referència, es la *grève des cheminots*.

Y dels cavalls, a Fransa, se'n diu senzillament *chevaux*.
Per cars y de merit que siguin y encara que hagin guanyat el *grand prix* a Chantilly o a Longchamps, són modestos per naturalesa y ab una sola *e* ne tenen prou.

Segons un dictamen que dies hà està sobre la taula, l'Ajuntament té el proposit d'instalar, en diversos llocs de la ciutat, dèu bancs...

—¿De credit?

—De fusta... y gracias.

¿Que no sabeu que'l nostre incomparable Municipi en assumptes que's relacionin ab el credit no hi pot tenir res que veure?

¡Ai, pobre Callén,
quina *catipén!*

Els escombriaires del pla de Barcelona preparen un gran miting pera protestar del projecte monopolisador del servei de recullir escombreries.

MIR Y MIRÓ, ELECTRICISTA

—Vui fer terrible campanya,
y que cridin les patums.
A mi, senyors, ningú'm guanya
en la defensa dels llums.

Una proposició als organiadors:

A la sortida del miting be deuran dur les conclusions al Ajuntament... Dóncs ¿per què no podrien anarhi tots ab el cabas y la paleta?

De passada se'n podrien endur algunes porquerietes de les que tapen els esperits.

Vaja, ¿això no són ganés d'embrollar les coses?

Deia l'altre dia el cartell del Tívoli:

«Estreno del establecimiento *no docente*, en tres cuadros... etcètera, etc.»

Poc acertat va estar, al nostre entendre, l'autor del anunci. Establecimiento *no docente*... ¿D'ont l'ha tret aquesta fórmula tan extranya?

Lo natural y logic era posar simplement:

«Establecimiento *indocente*.»

Hauria resultat més gramatical.

Y, sobre tot, més al alcans de l'intel·ligència del public.

Escoltant el festival del Sindicat Musical, celebrat la nit del dissabte a les Arenes, deia un concurrent:

—Es indubtable que'l programa es forsa interessant, però hi falta una obra de circumstancies.

—¿Quina?—va preguntarli un altre.

—*La Caza del Oso*, pera poder cantarli a coro, al protegit lerrouxista:

«Señor San José,
guille, guille usté,
que'l señor Lamothe
se le puede a usté comer.»

En Maseras es un dels xicots que han arribat a la perfecció en lo d'escriure y no dir res.

La ploma d'en Maseras ha sigut sempre inofensiva...

En les hores que la seva feina d'omplir faixes li deixa lliures, escriu en Maseras articles pel *Poble*.

Y més que mai, trobem en la seva prosa un aire casolà que es la seva major delícia.

An en Maseras no li ha servit de res, tornar a París.

An en Maseras li ha passat com al noi que, pera fer l'home, se compra un puro, y moments després ha de correr a ficarse al llit.

«*La raó dels 29*», diu un diari, comentant les bravates que, valguts de la forsa numèrica, llensen els regidors lerrouxistes.

¿Dels 29?

Si això es cert dèu haverhi en la colla un concejal que té dues vegades raó.

Perquè, desde que don Emiliano prengué possessió del carrec de diputat, els regidors lerrouxistes no són més que 28.

Ei, a no ser que'ls súbdits del *caudillo*, que tan belles mostres han donat del seu esperit reformador, hagin reformat també l'aritmètica.

Geroglific indesxifrable.

Dissabte passat, a les Arenes, dotze mil ciutadans varen ovacionar an en Lamothe de Grignon.

L'intelligent mestre, víctima de les ires d'uns quants lerrouxistes, diu que deia:

—Ja ho veuen si es extrany això... Tothom m'aplaudeix y *la majoria* no està per mi!

Quan va dirse que'n Morales Pareja anava pera regidor, tots varem preguntarnos a què venia la designació de l'interpret de *La Fada*.

Els catalanistes no foren dels ultims en permetre's tota classe de bromes a costes del senyor Morales, que no semblava sinó que en el fet d'haver estat tenor portés a sobre algun pecat.

A BOCA DE «CARRO»

—Com que jo, Lulita, no m'atreviria mai a dirli, un dia d'aquets vindrà la mamà a comunicarli que desitjaria casar-me ab vostè.

Avui han canviat les coses de tal manera que'l senyor Morales Pareja, concejal, està rebent com a tenor les ovacions dels seus enemics polítics, la una darrera l'altra.

Ab el simpatic senyor Morales són dos els genis que les nostres lluites de partit han portat a desertar del camp de l'art.

Ell, y l'Ignasi Iglesias.

¡Quanta raó té'l ditxo que diu que la política no té entranyes!

L'acabóse, cavallers, l'acabóse!

L'altre dimecres, en la secció telegràfica, deia *El Diluvio*:

«Huelva.—En el pueblo de Bea hay gran agitación por asegurarse que el párroco ha vendido las baldosas caídas del paso de la Virgen.»

Y ¿saben vostès què es lo que en realitat volia dir aquesta xarada? Aquí ho tenen:

«En el pueblo de Beas hay gran agitación por asegurarse que el párroco ha vendido unas valiosas caídas del paso de la Virgen.»

Ara be: dintre de la llei, però despatxant la cosa pel procediment sumaríssim, ¿no hi haurà per aquí una autoritat sèria y gelosa del bon nom de Barcelona, que als que en aquesta forma confeccionen diaris els fassi clavar quatre tiros?

¿Per quan se guarda el *tesón*?

Malorum signum!

Vegin lo que diu un diari:

«A les costes del Cantabric ha naufragat la barca *San José*.»

Dediquem la noticia an aquest altre San José que pretén quedar-se ab la direcció de la banda municipal.

Y li aconsellem que, un cop l'hagi llegida, se recordi del adagi:

«Quan la barca del vehí vegis naufragar, posa la teva a calafatejar.»

Se queixen els diaris de Madrid del increment que a San Sebastián ha pres la ruleta.

No veiem justificada la queixa. ¿No es aquella capital port de mar? Doncs ¿què té de particular que s'hi *netegin els fondos*?

Entre'ls objectes trobats a la via pública pels guardies municipals y depositats a cà la Ciutat, hi ha una camisa.

¿Què'ls sembla?

Després ens queixarem de que a Barcelona abundin tant els descamisats.

¿No han d'abundar, si hi ha gent tan distreta que fins perd la camisa anant pel carrer?

Porta un diari d'aquí, copiantho d'un de París:

«El cèlebre dejenador Papis s'ha ficat, en presencia dels metges, a dintre d'una gran ampolla, en la qual pensa estarhi trenta dies.»

Comentari d'un borratxo:

—¿Trenta dies a dins d'una ampolla?... ¡Si es plena, menos mal!

Un horrorós incendi ha destruït bona part de les instalacions de l'Exposició de Bruseles.

A nosaltres no'ns ha sorprès la nova.

Y diem que no'ns ha sorprès, perquè'ls periodistes barcelonins que van anar a visitar l'Exposició ja ho pressentien que allò acabaria ab foc...

La majoria d'ells van venir molt cremats.

PETIT CORREU

Hem rebut, un poc tard, el Programa oficial de les festes que aquest estiu han de celebrar-se a Puigcerdà, y que, comensades el dia 24 de Juliol, duraran fins al 15 de Setembre. El programa es força interessant y promet als estiuejadors d'aquella pintoresca vila una temporada ben agradable y pròdiga en distraccions de tota mena.

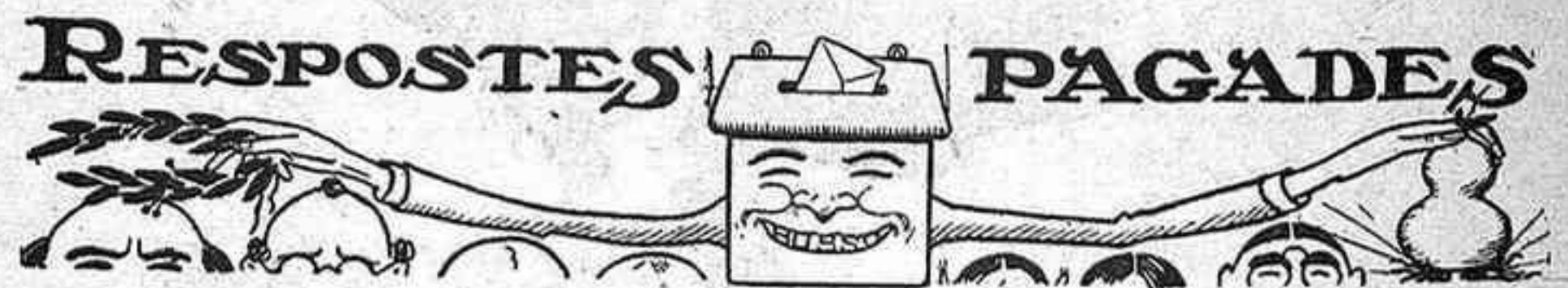
L'ESQUELLA ha sigut convidada:

Al *Gran Festival* organitzat per l'*Orfeó Gracienc* ab la cooperació de la cobla *La Principal Barcelonina* y celebrat al *Centre de Propietaris* de Gracia;

Als *Jocs Florals* de la Societat *El Artesano*, de la propia barriada, y als balls donats per la mateixa; y

Als diferents festeigs celebrats pels veïns de la plassa del Sol, també de Gracia.

Grans mercès a tots.

J. Puig: Vistos els trenca-caps. No'm convenen.—Ramón Valls: N'aprofitarem uns quants.—Enrich Lapedra Fàbrega: Endevinades. Lo que envia està be, però no fa per nosaltres.—Un Reig Federal: Ab els numerics hi estem renyits, y l'altre, ortogràficament parlant, es defectuós.—G. Perocafó Ras: No diu res nou, però no està mal dif. Entra en cartera.—H. N. (Hinama): Es atrevidota, però també es incorrecta, y la virolla té poca picardia.—Antoni Feliu: Cartes d'amor en prosa?... No sent d'en Marcel Prevost o d'en Benavente, no poden interessar més que a la parella encarametlada. La poesia es molt desigual de forma y tira massa a Jocs Florals de Matadepera.—S. Espígol: No tenim espai pera articlets d'aquesta naturalesa; y no'l guardarem perquè, ben mirat, no val la pena.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

El cazador estratégico, práctico y analítico

en caza menor, por MANUEL SAURÍ
: : : : : UN TOMO EN 8.º, PESETAS 3 : : : : :

LEGISLACIÓN DE CAZA

PESCA FLUVIAL Y USO DE ARMAS

Un tomo en 8.º, Pesetas 1

Dr. E. CLAPARÈDE

(Profesor de Psicología en la Universidad de Ginebra)

Psicología del niño

y

Pedagogía experimental

Problemas y métodos — Desarrollo mental — Fatiga intelectual

UN TOMO EN 8.º, PESETAS 3'50

APELES MESTRES

EL PERAL

Leyenda poemática

Ilustrada por el autor

UN TOMO, PESETAS 2

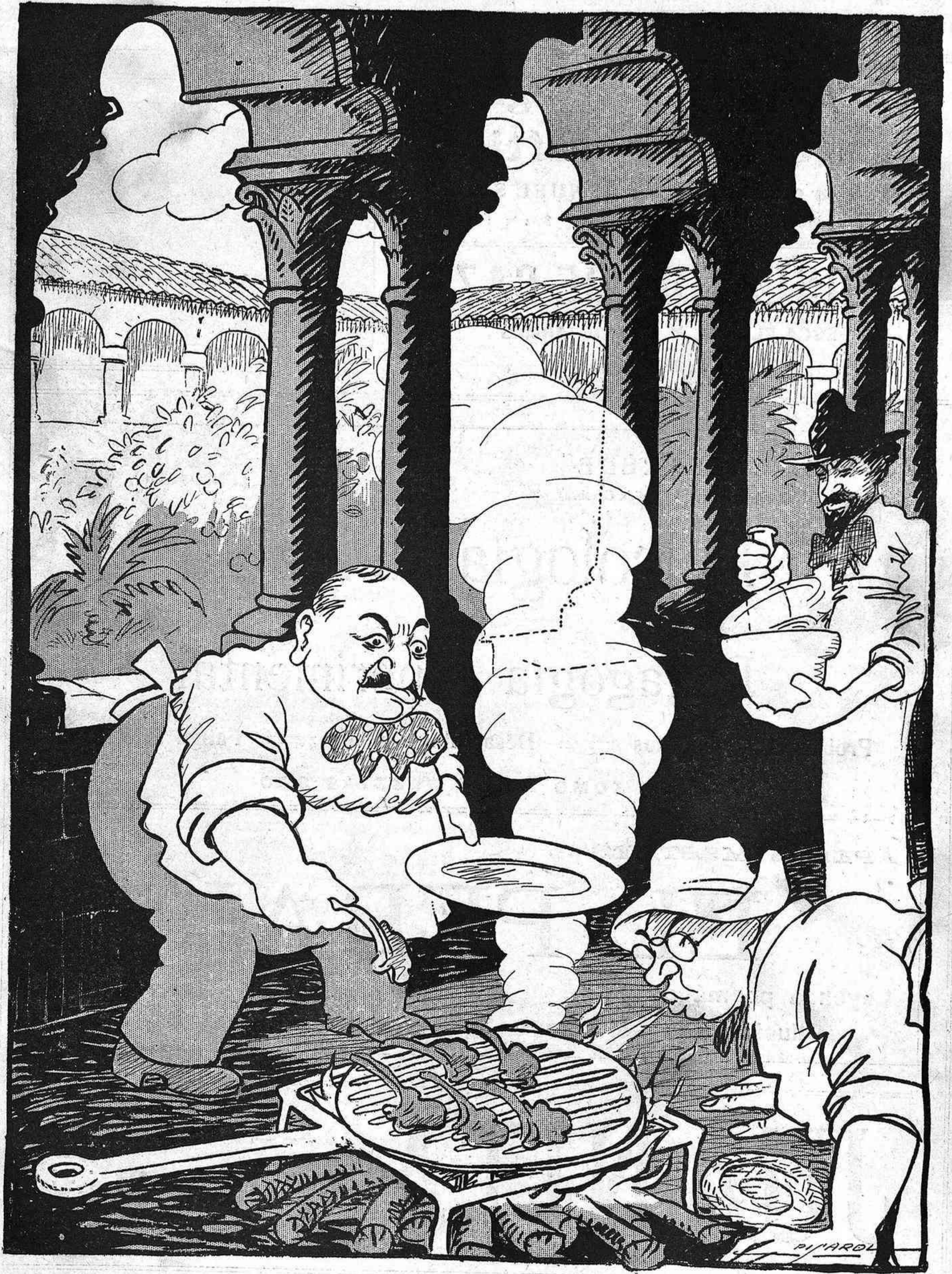
JUANITA

La perfecta

cocinera :::::

UN TOMO, PTAS. 2

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Múttu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet, ademés, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

NOTA D'ESTIU

«A l'ombra del claustre.»